

Rīgā, 2017. gada 13. aprīlī

Nr. 2-2/ 64

**Latvijas Republikas Saeimas Latvijas Reģionu
apvienības frakcijas priekšsēdētājam
Mārtiņam Bondaram**

Par likumprojektu "Grozījumi Krimināllikumā"

2017. gada 5. aprīlī Saeimas Juridiskās komisijas sēdē tika izskatīts likumprojekts "Grozījumi Krimināllikumā". Cita starpā tika lemts par deputāta Gunāra Kūtra ierosinājumu izslēgt pirmajā lasījumā apstiprinātos grozījumus Krimināllikuma 125., 126. un 130. pantā. Krimināllikuma 125., 126. un 130. pants skar tišu miesas bojājumu nodarīšanu un par šiem pārkāpumiem paredzēto sodu. Pirmajā lasījumā apstiprinātie minēto pantu grozījumi paredzēja vardarbības ģimenē gadījumā uzsākt kriminālprocesu bez cietušā iesnieguma, kā arī paredzēt par šo pārkāpumu smagāku sodu. Diemžēl vairākums komisijas deputātu atbalstīja Kūtra kunga ierosinājumu šos grozījumus izslēgt.

Kaut arī no vardarbības ģimenē ciest var ikviens, sievietes no tās cieš nesamērīgi bieži. Saskaņā ar FRA 2014. gada pētījumu, Latvijā no partnera fiziskas un/vai seksuālas vardarbības savas dzīves laikā cietušas vidēji 32% sieviešu, kas atbilst 270 tūkstošiem sieviešu vecumā no 15 līdz 75 gadiem jeb 115 sievietēm dienā¹. Papildus tam, 2015. gadā noslepkavoti ar iepriekšēju nodomu bija 29 vīrieši un 37 sievietes², savukārt 2014. gadā vismaz 58 sievietes nonāca slimnīcās ar traumām, ko nodarījis dzīvesbiedrs³. Tāpat 2014. gadā ierosināti kriminālprocesi par 48 sievietēm dzīvesbiedru nodarītajiem dažāda smaguma miesas bojājumiem, un Valsts policija uz izsaukumiem saistībā ar ģimenes konfliktiem braukusi vairāk nekā 7000 reižu⁴. 123 sievietes mēģināja izdarīt pašnāvību pārciestas vardarbības vai konflikta ar ģimenes locekli vai partneri, vai draudu dēļ⁵. Turklāt vardarbība ģimenē dziļi traumē arī tajā augošos bērnus.

Sabiedrībā, kurā cilvēks ir vērtība, arī vieglu miesas bojājumu nodarīšana citam cilvēkam nav pieļaujama. Krimināllikuma pašreizējās redakcijas izpratnē viegli miesas bojājumi ir tādi miesas bojājumi, kas izraisījuši īslaicīgu veselības traucējumu no 7 dienām līdz 21 dienai vai vispārējo darbības spēju nenozīmīgu paliekošu zaudējumu līdz 5 procentiem (ieskaitot). Tas ir, arī miesas bojājumi, ko Krimināllikums definē kā "vieglus", patiesībā ir gana smagi; un ģimenes locekļi nesodīti cits citam tos var nodarīt līdz brīdim, kad cietušais saņem drosmi iesniegt sūdzību, kas var prasīt pat gadus.

¹<http://fra.europa.eu/en/publications-and-resources/data-and-maps/survey-data-explorer-violence-against-women-survey>

² Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs

³ SPKC, Traumu reģistrs

⁴ VP

⁵ SPKC

Nemot vērā minēto, mēs, zemāk parakstījušās organizācijas un eksperti, uzskatām, ka pirmajā lasījumā apstiprinātie grozījumi Krimināllikuma 125., 126. un 130. pantā ir nepieciešami, un aicinām Saeimu iestāties par vardarbības ģimenē upuru tiesībām, atbalstot šos grozījumus. Mēs arī aicinām Saeimas Juridisko komisiju vēlreiz skatīt šo jautājumu tās nākamajā sēdē.

Zemāk minēto organizāciju un ekspertu vārdā parakstās biedrības "Centrs MARTA" vadītāja Iluta Lāce.

Biedrība "Dzīvnieku brīvība" – valdes locekle Katrīna Krīgere,
Nodibinājums "Palīdzēsim.lv" – valdes locekle, vadītāja Ilze Skuja,
Biedrība "Latvijas Pieaugušo izglītības apvienība" – direktore Sarmīte Pīlāte,
Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācija "SUSTENTO" - valdes priekšsēdētāja Gunta Anča,
Rasma Pīpiķe,
Nodibinājums "Centrs Dardedze" – valdes priekšsēdētāja Liena Krūmiņa,
Biedrība "Latvijas Jaunatnes padome" – prezidents Emīls Anškens,
Latvijas Disleksijas biedrība - valdes priekšsēdētāja Eva Birzniece,
Inga Vodiņisova,
Biedrība "Sabiedrība par atklātību – Delna" – direktors Jānis Volberts,
Biedrība "Papardes zieds" - valdes priekšsēdētāja Iveta Ķelle,
Kristīne Dupate - LU Juridiskās fakultātes asociētā profesore,
Eiropas Komisijas nacionālā eksperte dzimumu līdztiesības tiesību jomā, Eiropas
Padomes Sociālo tiesību Komitejas locekle,
Biedrība "Skalbes" – valdes priekšsēdētāja Zane Avotiņa,
"Latvijas Skautu un gaidu centrālā organizācija" - valdes priekšsēdētāja Agnija Jansone,
Biedrība "Latvijas vecāku forums" – valdes locekle Jana Šimanovska.

Cienā,

Biedrības vadītāja

Iluta Lāce